

Nr 34.

Av herr **Klefbeck**, om *äläggande för befäl och militärläkare att taga behörig hänsyn till civil läkares intyg om värnpliktigs sjukdomstillstånd.*

Strax i början av militieombudsmannens ämbetsberättelse, avgiven vid årets riksdag, redogöres för ett mål, som redan vid den förra året avgivna berättelsen väckte ganska mycken uppmärksamhet.

M. O. hade väckt åtal mot en militärläkare för vårdslöshet vid behandling av en värnpliktig. Kungl. Maj:t ogillade emellertid talan mot läkaren. Angående dennes förfarande har man sålunda numera ingenting att säga. Men fallet påkallar dock uppmärksamhet.

En kontingent värnpliktiga hade i november 1916 inställt sig i Malmköping för fullgörande av krigstjänstgöring. Bland dem värnpliktige August Åhs från Aspsten. Denne hade på grund av enligt företett läkarintyg och egna uppgifter förut genomgångna sjukdomar anhållit om uppskov med eller befrielse från krigstjänstgöringen. Men till läkarintyget lika litet som till de lämnade uppgifterna hade icke tagits behörig hänsyn, utan hade Åhs dagen efter sundhetsvisitationen, som ägde rum den 28 november, jämte övriga värnpliktiga i sträng köld och under ogynnsamma förhållanden fått avresa till Boden för fullgörande av tjänstgöringen. Där insjuknade han och avled den 12 december 1916. Hans mor var änka.

Liknande omständigheter som de i detta mål anförda, ehuru kanske icke i samma grad uppseendeväckande, hava vid upprepade tillfällen förekommit, om man annars får sätta tro till de vittnesbörd, som av värnpliktiga gång efter annan avlagts. Ett närmare studium av M. O:s under de gångna åren avgivna berättelser skulle nog också styrka förefintligheten av liknande missförhållanden.

Nog vet jag, att militärläkarnas ställning är mycket svår. De hava nog också emellanåt med simulanter att göra. Och dessutom kunna de sjukanmälda vid somliga tillfällen vara så många, att en ingående undersökning blir nästan en omöjlighet. I denna motion skall jag emellertid icke ingå på vad orsakerna enligt min mening kunna vara till de förekommande simulationsförsöken.

Men någon utväg måste sökas och finnas för att omöjliggöra ett uppreparande av sådant som i det refererade fallet inträffade. En ung värnpliktig är icke alltid lögnare och simulant. Han *kan* bli verkligt sjuk. Han kan också vara de sinas stöd och hjälp och hans liv för dem oersättligt. Han är i alla fall något av det allra dyrbaraste nationen äger. Han har därför rätt att fordra, att, även om han bär uniform, han alltjämt får vara och betraktas som människa. Han har rätt att fordra, att hans sjukdom undersökes och får samma behandling som den civiles.

Det minsta man kan fordra är, att befäl och militärläkare taga behörig hänsyn till av civil läkare under tjänstemannaansvar avgivet intyg, och detta vid inskrivningsförrättning, vid inställelse till första tjänstgöring eller repetitionsövning, vid sjukdomstillfälle under pågående tjänstgöring. Om icke den civile läkarens intyg ovillkorligen skall vara avgörande, så må man väl åtminstone kunna fordra, att en värnpliktig, som företer läkarintyg om sjukdom, skall undersökas och om så kräves ställas under observation.

På grund av vad jag sålunda anfört, hemställer jag,

att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t i underdånighet anhålla, att Kungl. Maj:t snarast möjligt täcktes utfärda förordning eller generalorder om att befäl och militärläkare skola vara ovillkorligt skyldiga att taga behörig hänsyn till av civil läkare under tjänstemannaansvar avgivet intyg om en värnpliktigs sjukdomstillstånd.

Stockholm den 20 januari 1920.

Ernst Klefbeck.